

Jin jiyān azadî

Tu dengên ku ji demên dêrîn ve bilind dibin dibihîzî; Jin bi inyard, bi berxwedaneke ku têk naçe diqîrîn û dibêjin ‘Em li vir in’ û herî zêde jî em li cihê ku me lê winda kiriye, ne. Em bi cîhana wateya hebûnê, di axê de ne, di ziman de ne, li her derê û di her tiştî de, di nava jiyānê de ne. ‘Jiyān’ a ku ji kûrahiya dîrokê wek bingeha xwe digire, bi pêvajoya ku bi diyalektîka hebûnê re bi pêş dikeve, di nava têtikiliyeke xurt de ye. Xweza mamosteya mirov a pêşîn e. Hest û pêhesînên jinan û avaniya jiyānê ya ku li gel wan li dora jiyānê birêxistin dibe, dîroka ku hîna li benda keşfikirinê ye, civak û têtigihîştina jinan wek qada jiyānê ya bingehîn derdixe hemberî me. Nêzikatiyên ku xwezayê wek hebûna giyandar û enerjîya jiyānê dibînin, ne nêzikatiyên ji rêzê û rasthatinî ne. Ev li dora jina zana birêxistin û teşedayîna jiyānê û bi awayekî giştî girtina dest a nîrxên civakê yê jiyānê ne. Têtikiliya mirov û xwezayê ya domdar a ku hevgirtinekê nîşan dide ye. Jîrîtiya gerdûnê ya jiyānî bi awayekî mîkro di sehekên mirovan de cih digire û jin wek valahiyeke/vakûmeke ku di nîrxên wek zanîn, zanist, pêhesîn, felsefeyê û pergala baweriyê de rêçeteya jiyānê ya gerdûnê pêşkêşî civakê dike. Ji ber ku ne pêkan e bi nêrîna îro serdemên mirovahiyê yê berê bîn têtigihîştin, ji bo ku têtigihîştin pêk bê, divê lêgerîneke heqîqetê hebe. Ev xebat, ji bo diyarkirina rêgehê, ji paradîgmayên ku bi hûrbînî nêz dibe, lédikole û vedikole bigire heta têtigîh û teoriyan, ji sembolan bigire heta rîtuêlan dê vegotina dîrokê ya vekolînên arkeolojîk ên duserî yê ku derketine holê û dê derkevin holê zelal bike. Ligel vê yekê, her xebata ku dê jin tê de cih bigire, divê têtikiliya wê ya bi heqîqeta pêvajoyên zanyariyê û xwedawendbûnê û civaka xwezayî re bê dîtîn.

Hebûna dîrokî û civakî; li herêmên gundewar û çolter ên ku li ser şopa rabirdûyê gihîştine roja me, di dilê gelên ku biçûk hatine xistin de bi enerjîya jiyānê ya genetîk veşarî ne. Zordestiya desthilatdariya bavîksalar a serdest bi civaka pergala kapîtalîst a ku mirovan dike biyanîyê mirovan, bêbingeh, bêkesayet, bênasname û wek kerî bi rê ve dibe, li gor pêdiviyên xwe yê demkî civak kiriye bi qurbana şerên xwîndar. Qeyran, kaos û şerên ku îro li Rojhilata Navîn û li her dera cîhanê pêk tînin herî zêde bandorê li jin û zarokan dike. Îro hêzên serdest civakê bi amûr û teknîkên dijîtal ên serdemê qels dike û bi tiştê ku tê kirin têtqûna ehlaqê pêk tîne. Xerakirina nîrxên civakî encama polîtîkayên ji hev qut nîn e, ew şerên dîrokî bi pergala stratejîk ên li dijî civakê ne. Bingeha şerê ku li gor wan aştî ye, bi ferîşteyên qencyê demokrasî û gotinên vala yê wek wekhevîyê rewa dikin. ‘Jin Jiyān Azadî’ di vê xalê de nîrxê hevpar a jiyānê ya komunal e û li tevahiya jiyānê vediguhêre dengê gerdûnî yê ku bilind dibe. ‘Jin Jiyān Azadî’ ne bi tenê diruşmek e, bi awayê xwe yê herî zelal û xwerû vegotina nîrxên cewherî yê jiyānê ye. Raperînek e, serhildanek e, nîrxên jiyānekê yê hevpar ên komunal in. Watedarbûna azadiya civakê ye. Ji 7’an heta 70’yî ji bo her kesî ye. Hêz û bîra cewherî ya jîneke berxwedêr e. Li dijî hemû kuştin û îşkenceyan xwebûn e. Rehên berxwedêr ên jinê şîfreyên jiyānê yê ku bi nîrxên zanyariyê yê jiyānê hatine honandin û ber bi roja me ve herikîne, ne.

Bi pêvajoya dîroka nivîskî re, di pêvajoyên ku me behsa wan kirin de, desthilatdariyên ku li pey hev hatine cî bi hev guherandine. Jin bedena wê jî tê de, bi raman û hestên wê heta şaneyên wê yê herî biçûk jî tune hatiye hesibandin. Desthilatdariya di vê serpêhatiya dîroka nivîskî ya ku li ser lingekî bi pêş ketiye de, terora hovîtiyê, qirkirina jinê, polîtîkayên tunehesibandina jinê yê ku nayên vegotin li ser hemû giyandarên xwezayê meşandine. Di xwezayê de heyînen dengxweş û sembola azadiyê bi piranî mî ne. Ev yek jî nîşanî me dide ku di xwezayê de, di çarçoveya hevgirtinê de ahengeke jiyānê û lihevkerinek heye. Di vê çarçoveyê de gelek taybetiyên wek xayîn, bêyom, nankor, fêlbaz ên ku li ajalan hatine barkirin bîrdoziya desthilatdariya mîr û nêzikatiya wê ya li hemberî xwezayê dide der. Bîrdoziya parçe bike û bi rê ve bibe di qadên jyana jinê yê ku hatine tengkirin de, di şexsê jina ku hatiye hepskirin de wek talankirina xwezaya civakî û guncawkirina ji bo kedxwariyê xwe dide der. Şerên ku jin duçarî wan bûne, terora ku li malê tê pêkanîn û terora ku li derve tê meşandin, bingeha wan a polîtîk bi awayekî hevterîp hatiye bipêxistin. Azadî li gor kesan, demê û cih naguhêre, teşe naguhêre lê hêzên serdest bi qasî ku azadiyê bexş bikin hewl didin ku ew qas bi tenê azadiyê bidin jinê û xwezayê. Ev jî viya nîşan dide; heqîqet bi jin û xwezayê ji nû ve dertê holê û wek kartêkera xweza û jiyānê jin dibin xwediyê hêza cewherî. Civak dema ku nîrxên wateya jiyānê pêk tîne, divê di

pêvajoya guherîn û veguherînê de li gel jinê bimeşe. Ev yek jî dê bike ku vegera li xwezayê pêk bê, nîrxên komunal bi awayekî demokratîk, adil û wekhev bi pêş bikevin. Dema ku hebûna gerdûnî di asta afirandina nîrxên cewherî yên ehlaqî yên xwezayê de bi pêş bikeve, dê di nava xwe de jî pergala xwezayî pêk bîne.

Li dijî daholên şer, êrîşên şerê cîhanê yê sêyemîn ên ku hêzên desthilatdar pêk tînin, jin bi dîroka xwe ya ku tê zanîn, li Mezopotamyayê, li dijî şer bi hunera şer a ehlaqî û rêxistinbûna xwe li ber xwe didin. Pêvajoya ku bi xweparastina jinê û rêxistinbûnên jinan ên xweser tê bipêşxistin, ji her demê zêdetir xurt dibe, îro her kes bi yek dengê, bi Jin Jiyan Azadiyê birêxistin dibe, dikeve nava tevgerê û têkoşîna jiyanê azad û wekhev dimeşîne. Ji bo vê yekê jî têgihîştina rola jinan a di hemû qadên jiyanê de girîng e. Bi hişmendiya ku divê di her serdem û gavê de em xwe bin, em xwe birêxistin bikin, bi hêza xwe ya cewherî li ber xwe bidin dê ji bo birêxistinkirina şoreşa jinê pîvana bingehîn e.

Jin Jiyan Azadî di heman demê de hevgerî e, yekbûn e, bêyî ku ji bo reşkirina jinê destûr bê dayîn, wateya têkoşînê ye. Bi felsefeya wê ya jiyanê ya herî berfireh, di her serdema ku em tune bîn hesibandin de, peywira me têgihîştina ku li pişt pêvajoyên herî dijwar ên ku nayên dîtin, hepskirin, kolekirin, wek pêlîstok reqîsandin û ji pirtûk û filman re dibe mijar, vediguhere her cureyê amûrên kedxwariyê û rastiya jinbûnê, desthilatdariya mêr û sepanên wê yên faşîzan ji çavkaniyê hişmendiya xwedî dibin û di bîrdoziya desthilatdariya serdest heye, ye. Ev yek bingeha têkoşîna şoreşa jinê ye.

Belkî jî bi Jin Jiyan Azadiyê dîrok tê parizandin. Zû yan jî dereng, dê edalet pêk bê. Tiştê girîng ew e ku jin û civak ji bo avakirina civakeke bi heqîqet bi pêvajoyên xwerêxistinkirinê, torên çalakî û rêxistinbûnê bi hêzên civakî xistina nava liv û tevgerê ye. Jiyanê civakî û rewşa jinê ev nîşanî me daye. Ku xwerêxistinkirin û xweparastin bi zanebûn neyê bipêşxistin, kîjan welat ziman û çand dibe bila bibe, dê jin û civak li hemberî hemû êrîşên ku ji derve de bîn bê parastin bimînin. Li Kurdistanê ku li dijî polîtîka û komkujiyên dîrokî li ber xwe daye, rewşa jinê mîna keçe vê yekê ya trajîk e. Di şexsê welatê ku hatiye dabeşkirin û parçekirin de, jin jî hatiye dabeşkirin û parçekirin. Dibe jî ku dergûşana tariya zilûmat destpêka tîrêjên ronahiyê yên ku didin her derê ye. Îro li Mezopotamyayê jin bi ava cewherî ya rehên xwe yên watedar xwedî dibin û bi senteza nîrxên xwezayê yên madî û manewî yên ku jê re hevjiyan tê gotin, jiyanê bi pêş dixin. Ev yek jî nîşan dide ku jiyanê bi ked, nîrx, edalet, wekhevî, azadî û demokrasîyê ya li gel hev û ligel cudahiyan li ser axa ku em lê dijîn pêkan e. Ger ku gelek statuyê azad û demokratîk bi dest bixe, ew di heman demê de di şexsê jinê de xwegihandina nîrxên civakî ye jî. A bi heqîqet ew e ku mirov civakê bi nîrxên jiyanê bîne gel hev û azad bike. Her erdnîgariyek xwediyê awayekî jiyanê ye cuda ye. Ji ber vê yekê jî, ne pêkan e ku mirov heman kirasê yekreng li hemûyan bike. Yan na, ev yek dê çêkirina hişmendiyeke nû û bêparhiştina ji nîrxên cewherî yên civakê be. Ev yek jî bi demdirêjî nikare bê domandin. Dê xwediyên xwe yên zordar vegere û li wan bide. Jin Jiyan Azadî li dijî zagonên şerîetê yên molayên olî yên paşverû derdikeve, bi azadiyên sexte yên ku di binê navê pêşketinê de tên pêşêşkirin naxape. Li dijî dewletên cîhanê yên serdest ên ku nahêlin jin bi nasnameya xwe di saziyên rêveberiyê de cih bigirin, jinê li derve dihêlin, polîtîkayên wan ên zayendparêz, mînakên ku di civakên bê nefes tên hiştin de li jinên ku ji qada aborî û siyasî dûr hatine hiştin tên ferz kirin û li dijî nêzikatiyên wan ên zayendparêziya civakî bi awayekî ku jinan di asteke gerdûnî de li gel hev bigire, tevgeriyaye. Bîrdoziya mîrîtiyê ya serdest di hemû qadan de kedxwariya xwe didomîne. Jinên ku li dijî hemû vegotinên şer mirinê didin ber çavên xwe û vejîne pêk tînin li her derê ji vê pergale re meydanê dixwazin. Îro jin bi Jin Jiyan Azadiyê rêxistinbûna xwe berfirehtir dikin, bi enerjîya xwe ya jiyanê, bi stran û govendan xwezayê bi hemû pêkhatiyên wê diparêzin û bi hezkirina xwe dîsa jin rêya mirovahiyê ronî dikin. Ez ê nivîsa xwe bi nîrxdayîna gotina ku heqîqetê vedibêje, bi gotina Abdullah Ocalan a “Jin Jiyan Azadî” bi dawî bikim. “Jin Jiyan Azadî” teşeyê bingehîn ê jiyanê xwezayî ye û pêvajoyê ku me dike me ye, lêgerîna jiyanê civakî ya bi heqîqet e. Ev lêgerîn îro li her dera cîhanê bi daxwaza azadiyê mezin dibe, jiyanê birêxistin dike û didome.

Tevgera Jinên Azad (TJA)